Pamięci Marszałka

[1]

Dzisiaj, 2 grudnia 2020 r. obchodzimy siedemdziesiątą dziewiątą rocznicę śmierci jednego z Honorowych Obywateli Torunia, Edwarda Śmigłego-Rydza.

Marszałek Edward Śmigły-Rydz urodził się w 1886 w Brzeżanach. Ukończył studia filozoficzne na Uniwersyteckie Jagiellońskim Krakowie. Był jednym z organizatorów Związku Strzeleckiego, a w latach 1917-1918 komendantem Polskiej Organizacji Wojskowej. W czasie wojny polsko-bolszewickiej dowodził grupą uderzeniową, która zajęła Kijów. W 1922 został Inspektorem Armii, a w 1935 r. zgodnie z wolą marszałka Piłsudskiego mianowany Generalnym Inspektorem Sił Zbrojnych. Od 1936 r. pełnił rolę generała broni i Marszałka Polski.

W czasie kampanii wrześniowej został mianowany na Naczelnego Wodza. Po ucieczce do Rumunii, a następnie internowaniu na Węgrzech, wrócił do okupowanego kraju pod pseudonimem "Adam Zawisza". Próbował bez powodzenia organizować konspiracyjny Obóz Polski Walczącej.

Tytuł Honorowego Obywatela Miasta Torunia odebrał osobiście 20 czerwca 1938 r. O tym wydarzeniu przeczytać możemy w Gazecie Lwowskiej (nr 138, 1938):

Punktualnie o godz. 10:00 bocznym wejściem od rynku wszedł w otoczeniu świty Marszałek Śmigły-Rydz, powitany u wejścia przez generalicję i prezydenta m. Torunia. Powitalne przemówienie zakończył prezydent miasta Raszeja, tymi słowami:

- Fakt żeś raczył, Panie Marszałku, przybyć na nasze uroczystości, napawa nas rzetelną dumą i szczerą, głęboką radością. Zarząd i Rada miejska, jako przedstawiciele całej ludności miasta Torunia, korzystając z tej okazji, pragną w imieniu tej ludności oddać się do dyspozycji Twojej, uważając oddanie to w chwili obecnej za naczelny obowiązek narodowy i w dowód tego powzięły uchwałę. Nadajemy Marszałkowi Polski Edwardowi Śmigłemu-Rydzowi obywatelstwo honorowe miasta Torunia, stolicy wielkiego Pomorza!

W odpowiedzi na **przemówienie prezydenta Torunia Leona Raszei, Marszałek Edward Śmigły-Rydz skierował kilka słów do zgromadzonych**.

- Pragnę w kilku słowach podziękować Wam za zgotowanie mi tak wyjątkowej chwili, którą razem z Wami przeżywam wśród tych szacownych, pięknych murów ratusza, świadczących o wielkiej i dawnej przeszłości miasta Torunia. Z całego serca dziękuję Wam za wprowadzenie mnie w grono Wasze jako współobywatela, za ten przepiękny solenny akt, który mi przyszło razem z Wami przeżyć.

Oprócz odznaczenia Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego tytułem Honorowego Obywatela, w Toruniu jego imieniem nazwany został Ośrodek Sportu Lotniczego. Działalność jego została jednak zawieszona wraz z rozpoczęciem II wojny światowej.

Przejdź do strony z listą Honorowych Obywateli Torunia [2].

Przejdź do 138 numeru Gazety Lwowskiej w archiwum Biblioteki Jagiellońskiej. [3]

Fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe

Odnośniki:
[1] https://www.torun.pl/sites/default/files/3_1_0_7_3043_214830.jpg
[2] https://www.torun.pl/pl/miasto/samorzad/miejskie-nagrody-i-wyroznienia/honorowe-obywatelstwo-miasta-torunia/honorowi
[3] https://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/plain-content?id=94501